

ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND

Norragatan 17
22 100 Mariehamn
Tel. (018) 528600
Fax. (018) 528601

BESLUT

Ärendenummer

MPN-03-54

Beslutsdatum

21.11.2007

Postningsdag

22.11.2007

Sökanden

Alltvätten Ab
Grantorpsvägen 8
22100 Mariehamn

Ärende

Alltvätten Ab ansöker om miljötillstånd för befintlig tvätteriverksamhet på fastighet Kavelström 4:2, Kvarnbo, Saltviks kommun.

Grund för ansökan är

- 11 § landskapsslag (2001:30) om miljöskydd och miljötillstånd.
- 1 § samt bilaga 1, punkt 10 c) landskapsförordning (2000:35) om miljöskydd och miljötillstånd.
- 6 kap. 17 §, 18 § punkt 1) och 19 § vattenlag (1996:61) för landskapet Åland.

Ansökan har inkommit till miljöprövningsnämnden 01.07.2003 och kompletterats 25.11.2004, 03.07.2006, 15.02.2007 samt 31.08.2007 .

Beslut

Miljötillstånd

Miljöprövningsnämnden beviljar med stöd av 24 §§ miljöskyddslagen miljötillstånd till Alltvätten Ab för befintlig tvätteriverksamhet på fastighet Kavelström 4:2, Kvarnbo, Saltviks kommun.

Ersättningar

Miljöprövningsnämnden har prövat frågan om ersättningskyldighet enligt 7 kap. 8 § vattenlagen och anser att nedanstående villkor utgör sådant skydd att verksamheten inte kommer att orsaka sådan skada som ligger till grund för ersättningar enligt 7 kap. 4 och 6 §§ i vattenlagen.

Miljökonsekvensbedömning

Till underlag för detta beslut krävs inte en miljökonsekvensbedömning. Miljöprövningsnämnden har övervägt behovet av miljökonsekvensbedömning i enlighet med 2 och 3 §§ i landskapsförordning (2006:86) om miljökonsekvensbedömning.

Giltighet

Detta tillstånd är i kraft tillsvidare.

Ansökan om revidering av tillståndsvillkoren skall inlämnas till Ålands miljöprövningsnämnd senast 31.12.2012. Om ansökan om revidering av tillståndsvillkor inte görs inom den föreskrivna tiden förfaller tillståndet i enlighet med 33 § 2 mom. miljöskyddslagen.

Till ansökan om revidering av tillståndsvillkoren skall bifogas sakenliga uppgifter om verksamheten, utfall av provtagningsprogram, årsrapporter samt en plan för att ytterligare minska verksamhetens belastning på miljön.

Villkor

Tillståndshavaren skall följa nedanstående villkor, utfärdade med stöd av 25-26 §§ miljöskyddslagen, samt 6 kap 23 och 28 §§ vattenlagen:

1. Tillståndshavaren skall sträva till att minska den miljöbelastning som verksamheten ger upphov till samt i den dagliga verksamheten noggrant beakta miljöskyddsaspekter så att minsta möjliga miljöpåverkan och störning av närliggande bebyggelse uppstår.
Tillståndsinnehavaren skall tillämpa den bästa, tillgängliga teknik som enligt gängse branschkriterier är ekonomiskt möjligt, samt kontinuerligt sköta och underhålla anläggningen så att verksamheten förorsakar minsta inverkan på miljön och bedrivs så resurssnålt som möjligt. Miljömärkta tvättkemikalier skall så långt som möjligt användas framom icke miljömärkta och doseringen skall vid varje enskilt tillfälle anpassas till det verkliga behovet.
2. Verksamhetens avlopp skall anslutas till allmänt avloppsnät senast 31.12.2008 annars skall tillståndshavaren senast samma datum hos tillståndsmyndigheten ansöka om ändring av tillståndsvillkor enligt 31 § miljöskyddslagen.
3. Tillståndshavaren ansvarar för att det avloppsvatten som uppstår i verksamheten och som leds in i allmänt avloppsnät inte skadar avloppsnätet, personal som arbetar med avloppsnät eller reningsverk samt att det inte stör reningsprocessen i kommunalt reningsverk eller minskar slammets användbarhet. Tungmetaller, nitrifikationshämmande ämnen, olja eller andra ämnen som i hög koncentration kan medföra störningar i det kommunala reningsverkets funktion skall förhindras att komma in i avloppsnätet. Kemikalierester eller annat som kan ha skadlig inverkan på vattenmiljön får ej hällas ut i avloppet.

Allt processavloppsvatten skall innan det leds till allmänt avloppsnät genomgå slamavskiljning. Slamavskiljaren skall dimensioneras enligt högsta belastning.

Avloppsvattnets pH-värde skall ligga inom intervallet 6,5 – 11.

4. Analys av minst ett flödesproportionellt prov per år skall utföras på utgående processvatten. Provet skall omfatta analys av följande parametrar:
- BOD
  - COD alternativt TOC
  - Fosfor
  - Kväve
  - pH
  - Suspenderade ämnen (SS)
  - Konduktivitet
  - Totalt extraherbara ämnen
  - Opolära alifatiska kolväten
  - AOX (organiskt bunden halogen)
  - Bly, Pb
  - Kadmium, Cd
  - Koppar Cu
  - Nickel, Ni
  - Krom (totalt), Cr
  - Zink, Zn

God internationell laboratoriesed skall iakttas vid provtagningen för att motverka att proverna förändras mellan tiden för insamling och analys. Vattenproverna skall vara flödesproportionellt tagna och representativa för verksamheten samt analyseras i ett av myndigheterna godkänt laboratorium. Vid provtagningstillfället skall avloppsvattnets temperatur dokumenteras samt vilken typ av tvättgods som tvättas vid provtagningstillfället.

5. Verksamheten får ej förorsaka buller utomhus vid permanent- eller fritidsbostad, skola, daghem eller motsvarande verksamhet överstigande:
- 55 dB(A) mätt som ekvivalent ljudnivå dagtid klockan 07.00 – 18.00 helgfri måndag till fredag samt helgfri lördag.
  - 50 dB(A) mätt som ekvivalent ljudnivå kvällstid klockan 18.00 – 22.00 helgfri måndag till fredag.
  - Övriga tider får ljudnivån inte överskrida 45 dB(A) ekvivalent.
  - Momentana ljud får uppgå till högst 55 dB(A).
6. Kemtvättmaskiner ska installeras på ett säkerhetstråg av korrosionsbeständigt material. Tråget ska rymma volymen i maskinens största tank.
7. Vid anläggningen får endast sådana kemikalier användas som är tillåtna enligt landskapslag (1990:32) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier.
- Natriumhypoklorit får endast användas vid omtvätt.
- Linjär alkylbensensulfonat (LAS) får inte användas.
- Användningen av optiska vitmedel skall minimeras och om möjligt helt undvikas.
- Textilmjukgöringsmedel innehållande distearyldimetylammoniumklorid (DSDMAC), dihydrerad talgalkyldimetylammoniumklorid (DHTDMAC), ditalgdimetylammoniumklorid (DTDMAC), dialkyldiammoniumklorid (DADMAC) får ej användas.
8. Lagring och hantering av kemikalier skall ske på sådant sätt att spill och läckage inte kan nå avlopp eller förorena mark eller vatten eller orsaka olägenhet utöver deras faktiska användningsområden.
- Alla kemikalier skall förvaras på ett ändamålsenligt sätt, i täta, förslutna och ändamålsenliga kärl så att risk för förorening av miljön eller risk för människors hälsa förhindras. Kemikaliebehållare och –förråd skall vara placerat så att behållare inte

riskerar att välta, utsätts för extrema temperaturer eller på annat sätt kan komma att skadas.

All personal som kommer i kontakt med kemikalier ska känna till kemikaliernas huvudsakliga egenskaper och hur de skall hantera eventuella olyckor. Skydds-informationsblad för de kemikalier som används inom verksamheten skall finnas lätt tillgängliga i lokalerna. Eventuellt spill skall samlas upp och hanteras enligt föreskrifter i skyddsinformationsblad. Utrustning för uppsamling av spill eller läckage skall finnas tillgängligt.

Utomhus placerade upplagringsplatser för kemikalier eller kemikalieavfall får ej förekomma.

Alla kemikalier som hanteras i verksamheten skall anmälas till kemikalieövervakningen vid hälsönämnden och tillsynsmyndigheten vid Ålands landskapsregering.

9. Påfyllning av bränslen skall ske så att risken för miljöförorening minimeras. Bränslecisternernas konstruktion och placering skall vara sådan att behållarnas skick kan inspekteras regelbundet. Cisternen skall vara utrustad med överfyllnadsskydd och platsen närmast fastighetens påfyllnadsanslutning skall förses med tätt underlag som möjliggör sanering av eventuellt spill. Verksamhetsutövaren ansvarar för att utrusningen hålls i skick.
10. Utgående luft och ånga från anläggningen får inte förorsaka betydande luktolägenhet. Ventilationstrumman från torktumlare och liknande torkmaskiner skall vara försedda med s.k. luddfällor.
Förbränningsanläggningen skall nyttjas, underhållas och skötas så att utsläppen till luft inte blir större än vad som är oundvikligt för verksamhetens drift.
11. Samtliga olyckor eller incidenter som förorsakar eller riskerar förorsaka kemikalie- eller bränslespill till omgivande miljö skall omgående, eller så snart de upptäcks, meddelas tillsynsmyndigheten vid Ålands landskapsregering.
12. Avfallshanteringen vid anläggningen skall följa kommunal renhållningsplan och landskapslag (1998:91) om renhållning samt skötas så att miljöförorening förhindras.
Allt avfall och farligt avfall ska upplagras och hanteras med omsorg enligt bästa tillgängliga teknik så att miljöförorening eller olägenhet för människors hälsa inte riskerar att uppstå.
Farligt avfall får endast transporteras av myndigheterna godkänd transportör.
Avfall och farligt avfall får endast lämnas till en av myndigheterna godkänd mottagare för i fråga varande avfall.
13. Tillståndshavaren skall årligen före utgången av februari månad tillstålla tillsynsmyndigheten vid Ålands landskapsregering en årsrapport över verksamhetens miljöpåverkan på ett av tillsynsmyndigheten godkänt sätt. Årsrapporten skall bland annat redovisa mängd och typ av tvättat gods, mängden använda kemikalier, mängden avfall per avfallsslag, analysresultat av avloppsvattnet samt vilken typ av tvättgods som tvättas vid provtagningstillfället, vatten- el- och bränsleförbrukning och andra nödvändiga uppgifter om verksamheten samt i övrigt vad som föreskrivs av tillsynsmyndigheten.
Tillståndshavaren skall på begäran delge tillsynsmyndigheten nödvändiga verifikat för kontroll av uppgifternas tillförlitlighet.

14. Tillståndshavaren är skyldig att kontrollera, utreda och redovisa verksamhetens miljökonsekvenser vid avslutande av verksamheten. Meddelande om avveckling skall göras till tillsynsmyndigheten.

Beslutsmotivering

Ålands miljöprövningsnämnd har granskat miljötillståndsansökan och utlåtanden som anförts i ärendet och förutsättningarna för beviljande av tillstånd. Vid avgörandet har nämnden även beaktat landskapslag (1998:82) om naturvård och vad som bestämts om skydd av allmänna och enskilda intressen. Miljöprövningsnämnden finner med nedanstående motiveringar att ansökan med iakttagande av givna tillståndsvillkor uppfyller förutsättningar för tillstånd enligt 6 kap. 4 § vattenlagen och 24 § miljöskyddslagen och beviljar därmed miljötillstånd för den ansökta verksamheten.

Alltvätten Ab ansöker avser miljötillstånd för befintlig tvätteriverksamhet med vattentvätt och kemtvätt på fastighet Kavelström 4:2, Kvarnbo, Saltviks kommun. Alltvätten har bedrivit tvätteriverksamhet på platsen sedan 1949, dvs innan LL (1967:36) om hälsovården (hälsovårdslagen) trädde i kraft. Därmed behöver någon prövning av förutsättningarna för verksamhetens förläggning enligt hälsovårdslagen och miljöskyddslagen inte göras.

Nuvarande ägare övertog verksamheten år 1988 varefter verksamheten utvecklats i omgångar. Verksamheten behandlar tvättgods från hotell, restauranger, institutioner, privatpersoner och företag. Alltvätten har en butiklokal i Mariehamn för kundinlämning och –hämtning samt pressning av kläder. Tvättgodset transporteras till tvätteriet i Kvarnbo. I tvätteriet finns fem industritvättmaskiner och 3 mindre maskiner för vattentvätt. Maskinerna är av varierande ålder och verksamheten har en totalkapacitet om 500 kg tvättgods vattentvätt samt 50 kg kemtvätt per dygn. I verksamheten finns en ny kemtvättmaskin. Kemtvätten sker med perkloretylen i ett slutet system med destillering i maskinen med en angiven förbrukning om 1 procent vilket bedöms vara BAT. Restprodukt samlas i 200 liters kärl och det farliga avfallet avhämtas av godkänd transportör.

Miljöprövningsnämnden konstaterar att tvättinrättningar kan påverka miljön främst genom material- och vattenförbrukning, utsläpp av föroreningar och rester av tvättkemikalier till vatten, energiförbrukning till ånga och maskiner samt transporter och därmed förknippade luftutsläpp samt alstrande av buller och avfall. Vissa ämnen i tvättmedel, blekmedel, sköljmedel, och fläckborttagningsmedel kan ha negativ inverkan på avloppsreningsverk. Vidare kan textilrester förorsaka problem i ledningsnät och reningsverk, vilket medför behov av någon form av grovavskiljning före utsläpp till allmänt nät. Tillståndsinnehavaren ansvarar därför, enligt villkor ovan, vid nyttjande av kommunalt reningsverk för att utgående avloppsvatten vid behov genomgår sådan förbehandling som krävs för att men för ledningsnätet, reningsverkets funktion eller slammets användbarhet inte skall uppstå.

En verksamhetsutövare svarar för att miljöförorening förebyggs, undanröjs och begränsas. Alla skadliga miljökonsekvenser skall förebyggas och om de inte kan förebyggas skall de begränsas i så stor utsträckning som möjligt med användande av bästa tillgängliga teknik (BAT). Den nya kemtvättmaskinen med perkloretylen i ett slutet system utgör BAT. Vattentvättmaskiner byts kontinuerligt ut och är försedda med frekvensomvandlare för energieffektivisering vilket fyller kraven för BAT.

Verksamheten får inte leda till oskäligt buller i omgivningen varför bullergränsvärden uppställts. I syfte att minimera utsläppen till luft skall tillståndshavaren enligt villkor ovan kontinuerligt sköta och underhålla anläggningen så att verksamheten förorsakar minsta möjliga inverkan på miljön och att verksamheten bedrivs så resurssnålt som möjligt. Vidare skall tillståndshavaren se till att utgående luft och ånga från anläggningen inte förorsakar betydande luktolägenhet samt att förbränningsanläggningen nyttjas, underhålls och sköts så

att utsläppen till luft inte blir större än vad som är oundvikligt för verksamhetens drift. Tomgångskörning av transportfordon vid verksamheten får inte förekomma annat än undantagsvis om det är påkallat av särskilda skäl.

Enligt 4 kap. 6 § vattenlagen får vattenfarlig verksamhet endast utövas på plats eller platser där minsta möjliga olägenhet för vattenmiljön uppstår och där förutsättningarna finns eller kan skapas för det slags verksamhet som är i fråga, utan att oskäligt högre verksamhetskostnader uppstår till följd av platsvalet. Miljöprövningsnämnden konstaterar att verksamheten bedrivs i en befintlig lokal och att fastigheten ligger placerad nedströms mellan Bocknäs vattens vattentäkt Lavsböle träsk och nuvarande recipienten Kvarnbo träsk. Verksamhetens art förutsätter att villkor upprättas i syfte att skydda grund- och ytvatten. Till tillståndet har därför fogats villkor om att hantera kemikalier, bränslen och avfall på ett sådant sätt att risk för miljöförorening eller negativ inverkan på vattnets kvalitet inte skall riskera att uppstå. Vidare har i villkor angivits ett antal ämnen som är skadliga för vattenmiljön och som kan vara menliga för reningsverks funktion vilka därmed inte skall släppas ut och får således inte användas i verksamheten. Villkoren har givits med beaktande av att fastigheten skall anslutas till kommunalt avlopp och att kemtvätten med perkloretylen sker i ett slutet system. Med beaktande av ovan ställda villkor i syfte att skydda vattenmiljön samt att verksamhetens avloppsvatten genomgår avloppsrening bedömer miljöprövningsnämnden att verksamheten inte kommer att förorsaka inverkan som gör att den står i strid med 4 kap 1,2,4, 6, 7 §§ eller 5 kap. 1, 2 och 9 §§ i vattenlagen.

Miljöprövningsnämnden anser att verksamheten inte ensam för sig eller tillsammans med andra verksamheter leder till olägenhet för människors hälsa, betydande miljöförorening eller fara för sådan förorening, förorening av mark, försämring av särskilda naturförhållanden, äventyrande av vattenförsörjningen eller något annat allmänt sett viktigt användningsområde. Då miljötillståndet innehåller stränga villkor för förebyggande av förorening och begränsning av verksamhetens belastning, vilka ges med stöd av 25-26 §§ i miljöskyddslagen, 4 kap. 7 § och 6 kap. 28 § vattenlagen, uppfyller verksamheten förutsättningarna för tillstånd i 22 § miljöskyddslagen och 6 kap. 4 § vattenlagen. Verksamheten har ålagts givna villkor i syfte att se till att ändamålet med verksamheten nås med minsta olägenhet för miljön, utan att kostnaderna för dessa hänsyn medför att företaget och verksamheten omöjliggörs. Verksamhetsutövaren svarar enligt 4 och 5 §§ miljöskyddslagen samt 4 kap. 7 § vattenlagen, oavsett givna villkor, för att miljöförorening förebyggs, undanröjs och begränsas och för att försämring av vattenkvaliteten förhindras, även efter det att verksamheten avslutats i enlighet med vad som sägs i 52 § miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen. Vidare konstaterar miljöprövningsnämnden att sökanden är organiserad på ett sätt som är tillräckligt och trovärdigt för skötsel av verksamheten och som skapar en grund för en fortgående framgångsrik skötsel av verksamheten med hänsyn till dess miljöaspekter och de allmänna miljöskyddsprinciperna i 4 § miljöskyddslagen. Verksamhetsutövaren besitter också tillräcklig sakkunskap om verksamheten och dess miljökonsekvenser i enlighet med 7 § samma lag.

Med ovanstående motiveringar finner miljöprövningsnämnden grund för beviljande av miljötillstånd för Alltvättens tvättinrättning på fastigheten Kavelström 4:2, Kvarnbo, Saltviks kommun.

Tillämpade lagrum

- Landskapslag (2001:30) om miljöskydd och miljötillstånd: 1 §, 3-9 §§, 11 §, 22-26 §§, 28 § och 52 §
- Landskapsförordning (2001:35) om miljöskydd och miljötillstånd: Bilaga 1 pkt. 10 c), bilaga 3
- Vattenlag (1996:96) för landskapet Åland: 1 kap 1 § och 3 §, 4 kap. 1-8a §§, 5 kap. 1-4 §§, 9 §, 6 kap. 4-5 §§, 17§, 18 § l), 28-29 §§, 7 kap. 4 §, 6 § och 8 §.
- Vattenförordning (1996:77) för landskapet Åland: 1§, bilaga 1, bilaga 8, bilaga 10 C, D
- Landskapsförordning (2001:38) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande åtgärder mot föroreningar av luften: 1§
- Landskapslag (1997:65) om Ålands miljöprövningsnämnd

Avgift

För detta tillståndsbeslut uppbärs avgift enligt avgiftsstadga:

Tvättinrättning	€ 1261,00
<u>annonskostnader</u>	<u>€ 252,54</u>
Totalt*	€ 1513,54

*) Annonskostnad för kungörelse av beslutet tillkommer

Bilagor

1. Ärendehantering
2. Besvärсанvisning

Detta beslut har upprättats i två likalydande exemplar. Ett exemplar sänds till sökanden med mottagningsbevis och ett arkiveras vid Ålands miljöprövningsnämnd.

Lars Janlöv
Ordförande

Mikael Stjärnfelt
Föredragande

ÄRENDEHANTERING

Kungörelse av ansökan

Ansökan kungjordes under tiden 10.10.2007 – 31.10.2007 på Saltviks kommuns samt Ålands landskapsregerings anslagstavlor. Kungörelsen fanns införd i tidningen Åland 07.02.2007. I kungörelsen framgick att vem som helst hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovannämnda tid.

Utlåtanden

Utlåtanden har lämnats av:

- Ålands landskapsregering
- Saltviks kommun

Yttranden

Inga yttranden har inkommit under kungörelsetiden.

Förklaring

Sökanden har beretts tillfälle att bemöta inkomna utlåtanden.

Kungörelse av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Beslutet kungörs på Saltviks kommuns samt Ålands landskapsregerings anslagstavlor och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på kommunkansliet respektive Ålands landskapsregerings registratorskansli. Beslutet finns även tillgängligt på internet på Ålands miljöprövningsnämnds hemsida, www.mpn.ax.

I kungörelsen framgår att sakägare kan anföra besvär över lagligheten av beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.

BESVÄRSANVISNING

Besvär över lagligheten av Ålands miljöprövningsnämnds beslut kan anföras av sakägare hos Ålands förvaltningsdomstol senast trettio dagar räknat från den dag då beslutet delgavs ändringssökanden.

En sakägare anses ha blivit delgiven beslutet sju dagar efter den dag som anges som postningsdag i beslutet om något annat inte framgår av ett mottagningsbevis.

Av besvärsskriften skall framgå

- ändringssökandens namn, hemkommun, postadress och telefonnummer,
- vilket beslut besväret gäller, på vilken punkt i beslutet som ändring söks, vilka ändringar som borde göras och på vilken grund besväret anförs.

Om det är en laglig representant för ändringssökanden eller ett ombud som för ändringssökandens talan, eller om besvärsskriften har satts upp av någon annan, skall också dennes namn och hemkommun uppges i besvärsskriften.

Besvärsskriften skall undertecknas av ändringssökanden eller av dennes lagliga representant eller ombud. Ombudet skall bifoga en fullmakt till besvärsskriften.

Till besvärsskriften skall beslutet i original eller en kopia av beslutet bifogas. Dessutom skall de handlingar som ändringssökanden åberopar till stöd för sina yrkanden bifogas, om dessa inte redan tidigare har lämnats till Ålands miljöprövningsnämnd.

Besvärsskriften skall lämnas till:

Besöksadress: Ålands förvaltningsdomstol
Torggatan 16
Mariehamn

Postadress: Ålands förvaltningsdomstol
PB 31
AX-22 101 Mariehamn

Telefon: 010 3650265